

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk, Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

XXIII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FEIGL GYULA.

14. szám.

Vasutunk.

A napi vonatok közlekednek, úgy mint azelőtt; azt hihetné az ember, hogy minden rendes kerékvágásban van.

Pedig a kulisszák mögött hosszadalmas, fárasztó tárgyalásokat folytat az igazgatóság, és számitgatja a különféle ajánlatok számadatait.

Ugy halljuk, hogy a déli vasúttársaság is leszállt ismét vasutunkhoz s így az államvasutnak egy konkurrensé akadt.

Nem tudjuk, mennyire haladtak a tárgyalások, — melyik ajánlat kevésbé terhes; azt biztosan tudjuk, hogy a vasutnak pénz kell. Kell azt a 40,000 forintot előteremteni, amit a szombathelyi állomásért díktáltak reánk, — s ha bármely jóvelmező újítást akar a vasut igazgatósága megvalósítani, akkor is mélyen kell a zsebbe nyulni.

Bizony kollemetlen a helyzet, mert nem vagyunk egészen függetlenek. Vasutunk a függetlenséget drágán vásárolhatja csak meg: mert nincsenek teherszállító kocsijaink. A személyszállító kocsik sem sok, de teherszállító kocsink egyáltalán nincsen.

Ha tehát függetleníteni akarjuk magunkat, ez sok pénzbe kerül.

A 40,000 forintot okvetlenül meg kell fizetnünk a szombathelyi állomásért, — s aztán legkevesebb 10,000 forintot teherszállító beszerzésre. Ez már maga 100 ezer Korona.

Ha ma most a tervben lévő motorköz ekeidést meg akarjuk sütni: újabb 20,000 Korona kell, illetve beletétele!

Ennek előrebocsátásával fontoljuk meg, mi volna legjobb.

Nem egészen felesleges a vasut ügyéről elmélkedni. Bár a vasut igazgatósága bisonyára megtalálja a legjobban oétra vezető utat, mégis szólunk a tárgyhoz; szólunk, mert a sajtó közhangulatot fejez ki, s mert a vasut intéző körei a közhangulat megnyilatkozását jóindulattal fogadják s méltányos óhajok lehető teljesítése elől nem zárkoznak el.

Kérdezzük: jobb-e más vasutal szerződni, vagy jobb-e a házi kezelés?

A közvélemény a házi kezelésnek barátja. Örömmel üdvözlölné mindenki, ha vasutunk felett úgy rendelkezhetnénk, hogy a menetrendet s a menetárakat viszonyainknak megfelelően állapíthatnók meg.

Bármely más vasutal szerződünk is, nem mi, hanem ők állapítják meg a menetrendet s a menetárakat.

Ez pedig nagyon fontos momentum.

Ha mi a menetrendet és a menetárakat megállapíthatjuk, igyekeznünk fogunk oly közlekedést létesítenünk, hogy a szombathelyiek nyáron Köszegen lakjanak, Köszegen fogyasszanak, hogy Szombathelyről nyári napokom özönével jöjjen a közönség Köszegre kirándulni s üdülni. Ez a perspektiva nagyon csábító és nem lehetetlen.

Igaz, hogy ez csak motorkocsikkal, tramvay-szerű közlekedéssel valószínűsíthető meg.

Kétóránként egy kocsis, menetár I. zóna 20, II. zóna 40 fillér. Ideális állapot!

Ha ilyen formába önthetjük vasutunkat, akkor nemcsak valóságos kirándulólhely lesz városunkból, hanem egyuttal megkönnyítjük a továbbépítést is.

De mondani könnyű! Ehhez motorkocsik kellene. Megmaradhat a pályatest, használhatók a régi személyszállító kocsik: de motorkocsikat kell beszerezni. Akár benzinnel, akár kőolajjal, akár szénuel állítsuk elő a hajtó erőt, — úgy 20,000 Koronát legalább be kell fektetni.

Ha már lenne villanyvilágításunk, akkor mindenestre arra kellene törekedni, hogy ugyanaz az erő hajtja a vasutat, mely a világitást adja.

Áldozatot igényelne tehát a házi kezelés, de azt hiszem szívesen fizetné a város közönsége, ha ezzel úgy fokozza a forgalmat, amint azt a város érdeke kívánja.

A más vasutal való szerződés csakugy pénzbe kerül. Fizetnünk kell a kezelést s amellet nincsen igen jogunk hozzászólni. Az államvasut maga állapítaná meg a menetrendet a déli vasut nemkésőbbé. Ha meg is hallgatják a mi vasutunk kívánságait, — azért nem mi dirigálunk. Az államvasut — úgy hirlük — még az igazgatósági tagok szabadjegyét is be akarja szüntetni. Ez utóvégre a vasut jóvedelmét tetemesen emelné, de mégis kollemetlen lenne.

Szóval a szerződés kényelmes ugyan, de nem valami kecségető. Nem kell ugyan aggódnunk, nem kell törődnünk semmivel, csak fizetni és hallgatni, — de a jóvedelmezőség, a vasut fejlődése aligha fokozódnék a szerződési viszonyban úgy, mint házi kezelés mellett.

TARCA

Köszeg város egy kérvénye a 17-ik századból a nádorhoz.

A városi levéltárban levő eredeti fogalmazvány után.

„Extractus humillimae Instantiae
Lib: ac R: Civittis Küszögh.

Primó. Instál alázatosan Excellentiadual, hogy mind Excellentiad már az előtt kiadott, és ujonnan kiadando, ugj más Méltóságos Feó Cominderoso Gralis Ur és Excellentiad kglmes Protectionalissa mélet megh maradhason, és ki ki magát az Excellentiad, Commandoja alat ához köteleessighe, és hivatalya szerint alkalmaztassa.

Secundó. Instál azonis alázatosan, hogy továbbis á Neutralitásban, és az Magyarok részirül valo Qarnison, vagjis actualis Qvartél nélkül és ex tundamento megh maradhasson, mivel az Nemetek ideiben, az Militia, és egjéb 16 Réud, és Nemeaségh regvizitiojára á Szeginy Város abban szorgalmatosan fardozott, hogy Németh, á Városson nec una, nec altera modalitate maradjon, mellyet vigben is vivén, M: Groff P. Gralis, Pálfi János Ur és Excelltája által, egyébránt á mind á fenegetéssek valának á Város tűzben és füstben bocsáttatott vala, és az küfalak el rontattak volna.

Tertió. Minthogy azért á Németh részirül, noha azuta az Városson, és máskippen is közel voltak, mégis ex rationibus á Várost nem bántották; reménli azért továbbis á N: Város hogy az maga Bécsben tétt assecuratioja mélet, hogy az Magyarok részirül semmi

Qvartély ott nem lézesen, megh maradhatt; máskippen tart á nagy veszedélemtül, és kiválokippón á Pápatül, á mind magok á Nemetek igérik, hogy ha azon assecuratio bé nem tellyessedik.

Qvartó. Könyörög azonis alázatosan, hogy ha mit togh mutathatni az Excessusok éránt, réfusiót parancsolni Excellentiad méltóztassék.

Qvintó. Rekkurállya aztis alázatosan, hogy ott Küszöghön bizonyos Harminead á J. N. Oeconomicalis Administratio által csináltatott, és az ott lévő kereskedők, és kalmároktul az Harmineadott de eductis, & inductis constituált Harmineadot Ő megh akarja venny nou obstante és hogj az Harminead is antiqüssimí Privilegy á N: Várossé, az Auctiot pedig mi illeti aztis hogj adhatnák ujonnon mint hogj mindenütt az Austriából hozando partikáruul az In crufinys more solito exigált Harmineadhoz megh adják: Máskippén, ha ugyan ujonnon mind az Harmineadot, s mind pedig az auctiót á kereskedők s kolmarokon megh veszik ók csak el kel hitetni, kárt nem toghnak valloni, hand á partikára vetik.

Sextó. Azonis instál alásan, hogy á katona, és haiduságh föl állítása éránt immunitaltassék.*

Ilyen veszedelmek környékeztek régen. Most más idóket élünk — hála az Egnek!

Magyarországi meteoritek.*

Darvay dr.-tól.

A magyar korona országainak területén időrendre nézve legelső és fontosságát tekintve is legkiválóbb meteorhullás: a zágrábi vagy hrasinai, mely első, tá-
* Ott ököök.

nokkal igazolt példa arra, hogy a világtérből nemcsak kövek, hanem vasdarabok is érkehetnek hozzánk.

A gácsországi határhoz közel, a sárosmegyei Lénártó mellett, 1814-ben egy juhász iszaptól elborított nagy ezüstfényű fémtömegre akadt, mely ismeretlen időben esett le. Az eredetileg 194 fontnyi tiszta vastömegből 133¹, fontnyi darab a nemzeti muzeum disze. Egy kis részéből kések és kardok készültek Bécsben, igazi damaszki pengék, az ilyeneket jellemző hullámzatos vonalokkal. Egy darabkájából, melyet Graham hevített, háromszor akkora térfogatú hidrogén fejlődött annak jelölül, hogy a meteor oly helyről eredt, mely hidrogénben bővelkedett. Másrészt Boussingault egy darabkának chemiai elemzésekor nitrogént talált, tehát a szerves képződmények jellemző elemét.

Árva vármegyének Szlanicza uevü falvában a kovács éveken át kitűnő patkókat készített a község határára kavics és iszapba ágyalt vastömegből. Végre a kir. Természettudományi Társulatot figyelmeztették, melynek megbízásából Pecz Vilmos és Boór Károly 1844-ben megvizsgálták az árvi vasat és azt égi eredetűnek találták. Haidinger bécsi geológus csak később vizsgálta meg.

A zágrábi, lénártói és szlanicai meteorok holosideritek

1837. jul. 2-án d. e. 11¹, óraker Trencsénmegyében, Nagy-Divina és Budetin között, a mezőn dolgozó parasztok szemé láttára meteorokó esett le dörgés kíséretében és még egy félóra mulva is meleg volt. A nemzeti muzeumba került. Domboru felső oldalát az alsótól kagylószerű mélyedések különböztetik meg. Fekete kérge fénytelen; hol sima, hol érdes. Belül sötétebb vagy világosabb hamuszürke, rozsdaszínű foltokkal, sötétszürke apró golyócskakkal, színvas és vasszulfid szemecskékkal. Súlys 19 font.

Keil-Lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára fr. 1.95 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr. Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Kőszegen.

Hartmann-féle

GYÖNGY-KÉKITŐ-KIVONAT

a legjobb. Egyedüli gyárosok

Hartmann H. fia és társa Bécs.

Kőszegen kapható Schaar Józsefnél.

Vigyázat a védjegyre és a háromszögű üvegekre.

Kiadó lakás.

A Belváros 22. sz. n. egy emeleti lakás, mely 3 utcai szoba, egy udvari szoba, konyha, kamra, fűskamra, pince s padlásból áll, azonnal bérbe adó.

Közelebbit a házimesternél. **Kohn Henrik**

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált haziszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik közönséggel, csúszal és megfázásoknál.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 L., 1 k. 40 f. c. 2 k. árban a legtöbb gyógyszerboltban kapható.

Főraktár: **Török József** gyógyszerész Budapest.

Richter F. A. I. és társa,
céges és kisk. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Nyavalyatörés

Ki nehez nyavalya, göresök is más idegben szenved, kérjen röpiratot róla. Kapható ingyen és bérmentve Schwanenapotheke, Frankfurt a/Mün

ÉLŐKERÍTÉS

Gleditschia esemeték és magvak.

Ezer darab kétlevés esemete ára 6 forint, elgondó kétszáz meter kerítés örökítéséhez.

A esemeték 2 éves, egy méter magas, lötva-tagságúak. Örökös tövű, igen gyorsan fejlődő növényfajta. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadásnál, melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, legelők udvarok, majorok, kertek, temetők stb. stb. a legelőszámban egyszer-mindenkorra kulcsal zárhatóan kerithetők körül. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.**

Bővebb tájékozás végett külső fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki ki címét egy levelező-lapon tudatja, hogy nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordíthatná, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemény foglaltatik, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: **„Ermelléki első szőlőoltvány-telep“** Nagy Gábor, Nagy-Kagy, u. p. Székelyhid.

Legismertebb és legjobb

valódi francia konyak

Louis de Salignac & Co.

cégtől.

Cognac.

Kizárólagos foraktár

Kőszeg és környékére:

Waisbecker Ede utóda
Schaar József

fűszer-, csomage- és bor-kereskedésében

Kőszegen.

Ne aggódjon

Ha bármilyen betegség győrti, rendelje meg a **paduai Sz. Antal** balzsamot. Bámolatos az az eredmény melyet a paduai Sz. Antal gyógyító hatásával elért, már néhány korsó elhasznála után is? Felütekneél és gyermekei mellett egyaránt, használható békén a következő bajoknál:

Mindenemá gyomortájnál, étvágytalanságnál főfajánál, ha az idegességgel szarmazik is, hűgöcskölés, tüdő és mellbajoknál, influenza, nával, hasfájásoknál, székrekedésnél, szív és májbajoknál, szom és orvontalmaknál, továbbá köztudomásúlag egy bűve mint bedörzsölve tökéletesen hatása van kapható a felhatalmazott

Hübner József
gyógyszerésznél Baján

Paduai Sz. Antal balzsamomat a világhírű paduai szent török szőlővel készíttem. Csak akkor valódi, ha a felhatalmazott nevével és postájával van ellátva és közzelében van a 1 korona 20 fillér, használati utasítás mellékelve van minden körülmény mellett rendelőmöt ingyen posta szállítás.

HÜBNER PÁDUAI SZENT ANTAL BALZSAM

TÖRV. VEDVE

Ház-eladás.

A Király-ut 696. szám alatt levő ház (göndör alakú) szarvasbőrrel befedett eladó.

Bávebbet **Bobuss Ignác**nál Kőszegen, Belváros.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkíméletesebb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

BUDAPEST, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG, a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének több számadatát. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a kielcéből hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás-és harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r-t.“, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“ számára.

A kőszegi ügynökség:

Jánosa Lajos, Mikáts Mátyás.

Kerékpárak!

Bátorkodom az oly gyorsan megkedvelt

Rösler & Fauernig-

féle kerékpár raktáromra figyelmeszetni és tudomására hozni, hogy nagyobb átvétel által abban a helyzetben vagyok első rangu kerékpárakat jutányos árért árulni. **Uri** és **női** tanuló gépek a t. vevőknek rendelkezésére állnak, tanítás ingyen. Mindennemű javítások elvállaltatnak, alkatrészek mindenfajta kerékpárokra készletben.

Jókában levő használt kerékpárak mindig raktáron.

Tisztelettel

Heidenreich Lajos.

Pallisch-utca 88.